

KISS OTTÓ

Gyorsmozi

FILMELŐZETES

Ürmös Lajos főművezető és egyben koordinátor nyitott platós Csepel gépkocsin érkezett az építkezés helyszínére. Mit csinálnak, ugrott ki felháborodva a teherautóból, és a felkavart portól rögtön köhögni kezdett.

Öt munkás békésen üldögélt a régi malom megmaradt falának tövében, négyük szájában fűszál volt. Amikor a főművezető befejezte a köhögést, az ötödik azt mondta:

Várjuk a drótkerítést.

Ezt nevezem kommunista morálnak, csóválta a fejét Ürmös Lajos. Aztán hangosabban hozzátette:

Lehet kezdeni a falbontást, meg lett rendelve a munkagép.

Ugyanebben a pillanatban S 100-as típusú lánctalpas markoló fordult be az utcába. Elöl, a fényesre kopott hatalmas kanálban Jávorka állt. Amikor megpillantotta a munkásokat, lehajolt, megfogta a lába között futkosó Misi malacot, magasra emelte, és hatalmasat kiáltott:

Jövünk!

Ürmös Lajos teste megmerevedett, csak a szeme nyílt kissé tágabbra, és az ajka lassan résnyire. A munkások, akik időközben lapátot, csákányt és ásót fogtak, a szerszámok nyelére támaszkodva figyelték a közeledő alakzatot.

Jávorkát az apja ajánlotta be két héttel ezelőtt Ürmös Lajos válogatott brigádjába, máshol nem szívesen látták. Mire elvégezte az általános iskolát, tizenöt is elmúlt, szalajtott egy évet plusz kétszer járta az ötödiket, mert elsőre nem sikerült neki, ahogy sok minden más sem. Tavaly például, amikor a személyi igazolványát csináltatta, először az anyjáról vitt fényképet a hatóságoknak, mert a nő rövidebbel azelőtt járt a városban fotóztatni magát. Csak az volt az úrlapra írva, magyarázta később a konyhában az apjának, hogy két fénykép kell, harminc napnál nem régebbiek.

Olyan sötét vagy, fiam, mint az ötvenes évek, mondta neki Jávorka bácsi, és az asztalon arrébb rakott egy mosatlan tányért.

A fiú nem szólt, figyelte az apját, aki lemondóan legyintett, tekintete pedig annyira savanyú volt, mintha egész életében citromot nyalt volna.

Az S 100-as nagy rándulással állt meg a torkát köszörülő Ürmös Lajos előtt. A régi malom évtizedekkel ezelőtt leomlott épületét benőtte a fű és a gaz. A kocsit poros nyomsvajait kivéve a környéket térdig érő csalán, bogács, ta-

rack, repce, acat és pipacs borította, a mélyebb részeket sás. Ürmös Lajos megvárta, míg Jávorka elhelyezi a visító malacot a földön, s amikor Misi ujjongva bevette magát a csalánosba, békésen megkérdezte:

Te meg hol voltál, gyermekem?

Gondoltam, jobb, ha Feri bátyámmal jövünk, nézett Jávorka a vezetőfülke ajtaján kihajoló férfira, aztán kilépett a kanálból, és hozzátette:

Addig, míg mi ide nem érünk, úgyse kezdődik a munka.

Emmá igaz, kurjantott az egyik munkás, leemelte kezét a lapátnyélről, nagyot köpött a tenyerébe, és összedörzsölte.

Már hogy te meg a malac, kérdezte Ürmös Lajos. Aztán elkapta tekintetét a fiúról, és emeltebb, ünnepélyes hangfekvésben odaszólt munkagép vezetőjének:

Hát akkor lássatok hozzá, Feri bátyám!

*

Másfél hónapja, mióta elkezdődött az új tanév, Palotás Peti Ürmös Petrával jár haza az iskolából. Tavaly még, s végig a nyári szünet előtti hónapokban, a fiú tanítások után két nyolcadikos osztálytársával, Boriszlávval és Necsev Áronnal együtt távozott az iskolakapun. Mielőtt elváltak volna, szinte mindig betértek a fekete démonhoz, Elvira kisasszonyhoz a sarki vegyesboltba, hogy a legfelső polcra válasszanak maguknak valamit. Mert Elvira kisasszony combközépig érő zöld köpenyben dolgozott, de csak akkor mutatta formás combjait, ha előcsalták onnan a rekeszekbe pakolt üdítőkhöz, vagy ami a legszebb látványt eredményezte, elérték, hogy fellépjen a polchoz támasztott kettős-létrára.

Három diánás cukor lesz, mondta Necsev Áron, és felfelé mutatott.

Elvira kisasszony megfordult, felállt a létra második fokára, nyújtózott kicsit, ettől még feljebb csúszott formás tomporán a zöld köpeny, és meg is feszült a vászon, annyira, hogy látszott alatta az apró selyembugyi vonala.

Kilencven fillér, mondta, és a pultra tette a három cukorkát.

Másnap, amikor a fiúk beléptek a boltba, már elő volt készítve a diánásdoboz a pénztárgép mellett. Elvira kisasszony nyúlt volna érte, de Palotás Peti megelőzte. Három Sport szeletet kérünk, mutatott a legfelső polcra. A fekete démon fellépett a kettős létra második fokára, nyújtózott kicsit, visszafordult, egy húsz, mondta, és mosolygott.

A következő napon Boriszláv bocskorszíjat kért, aztán Necsev Áron Zizit, azon a napon pedig, amikor már az összes édesség lekerült Elvira kisasszony mellé a pultra, Palotás Peti két köhintés között azt mondta:

Három hüsi lesz.

Kettő darab málnaízű meg egy Traubi.

Az üres üvegekkel megtöltött rekeszek a fekete démon mellett tornyosultak a kátrányos fapadlón, ám teli üveges rekeszből csak három volt, azok is a bejárati ajtónál. Elvira kisasszonynak elő kellett hát jönnie a pult mögül, s a fiúk körülállták. Ha guggolva nyitja az üdítőt, kilátszik a selyembugyi a combok közül, ha lehajol, felcsúszik a köpeny a formás tomporon, ráadásul előtűnnek a rózsaszín mellbimbók is a zöld vászon alól.

Másnapra tehát a fekete démon visszahelyezte az édességeket a legfelső polcra, és amikor a fiúk elé tette a három diánás cukrot, jobban mosolygott, mint korábban.

Most már nincsen ez. És nem csinálnak mást sem együtt. Megszűntek az estebe nyúló focicsaták, megszűntek a hétvégi golyózások az Ady utcában. Nem horgásznak a náddal benőtt régi bányatavaknál, sőt, már az óráközi szünetekben sem találkoznak, hogy elszívjanak egy illatos Filtolt hárman vagy marakodjanak kicsit egy zacskó Duna kavicson.

Az új tanév első hetében Boriszláv és Necsev Áron még azt hitték, mindez csak átmeneti állapot. Összeráncolt szemöldökkel nézték ugyan, ahogy tanítások után Palotás Peti napról napra feszengve fordul ki Ürmös Petrával az iskolakapun, de egy ideig nem szóltak. Azon a reggelen, amikor Boriszláv megelégette a dolgot, könyökével oldalba lökte az osztályteremből kifelé bámuló Necsevet, aztán mindketten a fiú elé járultak, és faggatni kezdték a lányról, nagyokat nyerítve, mint a vadlovak. Másnap csendesesen és szigorú arccal tették ugyanezt, de hogy Peti egyik alkalommal sem mondott semmit Petráról, és mindkét esetben elkomolyodott, békén hagyták. Necsev Áron ugyan ezután is tett néhány célzást a szertárra és az iskola falba süllyedő hátsó bejárati ajtajára, de hogy Peti ilyenkor is komoly maradt, nem firtatta a dolgot. Pedig annyiban igaza volt, és ezt nemcsak ő tudta, a tanárokon kívül szinte mindenki az iskolában, hogy a fiú a nagyszünetekben eltűnik Petrával a szertárban, vagy a lakatolt hátsó bejárati ajtóhoz lapulva, a fal takarásában csókolózik a lánnyal.

Azon a napon is ez történt. Az a rossz emléké pénteki nap volt ez, ráadásul tizenharmadika, amelyen kezdetét vette az a megállíthatatlan esemény sor, mely végzetesnek bizonyult.

Rögtön, ahogy nagyszünetre csengettek, Petra iskolaköpenyének zsebébe nyúlt, előhúzott egy bontott szelet Boci csokit, letört belőle egy darabot, és bekapta. Mire találkozik Petivel, ez kábé három és fél perc, éppen elolvad a szájában, édes lesz a csókja, mint a törököké, akik Csontos Jolán szerint egész nap törökmézet nyalnak, de főleg csókolózás előtt. Csontos Jolán Petra padtársa, halk szavú és titoktartó lány, az egyetlen ember, akivel Petra néha megosztja Petihez fűződő viszonyának biztatóbb időszakait.

Ugyanabban a másodpercben, amikor Petra elhelyezte szájában a csokidarabkát, Palotás Peti iskolatejet és egy negyvenfilléres sóskiflit vett elő a táskájából. Egyébként is ezt szokta enni nagyszünetben, az elmúlt hetekben

azonban biztonsági okokból ő is méréseket végzett, sokat kockáztatva, de kifogástalan eredménnyel: mire kiér az iskola lelakatolt hátsó bejáratához, éppen végez az uzsonnával.

Már elfogyott a tej és a kifli, elolvadt a Boci csoki Ürmös Petra szájában, amikor megtörtént a baj. Azzal ugyanis egyikük sem számolt, hogy Petra anyja aznap délelőtt hétfévi bevásárlásra megy Elvira kisasszonyhoz. Amikor Ürmös Petra válla fölött Palotás Peti meglátta a hazafelé tartó asszonyt, már késő volt.

Veszed le a kezed a lányomról, szatír, kiabálta Ürmös Piri azonnal, ahogy összeakadt a pillantása a fiúéval. És még ugyanebben a pillanatban földre ejtette a bevásárlószatyrot, az se érdekelt, hogy borulnak kifelé a lisztes- és cukroszacskók, csak futott megállíthatatlanul a megrettent szerelmespár felé.

*

A moziépítő brigád valamennyi munkása, mind a heten, köztük Jávorka, a falu kocsmájában, a 613. Számú Italbolt fantázianevű vendéglátóegységben üldögélt. Munkaidőben is be-betértek egy-egy sörre vagy fröccsre, de most legálisan lehettek itt, mert Ürmös Lajos főművezető és egyben koordinátor munkaszünetet rendelt el a légiriadó idejére. Az eseményt a termény-betakarítást követően minden ősszel megtartják, csak esőmentes nap kell hozzá, de hogy mikor lesz ilyen, sose tudni előre. Így aztán a tanácselnök, Füredi Jóska őszi reggeleken kiáll fapapucsban, alsónadrágban és atlétatrikóban a nyitott gangajtóba kémlelni az eget, egészen addig a napfényes reggelig, amikor szinte biztosra vehető, hogy eső, szél, jégvihar nem akadályozza majd a riadót. Ilyenkor Füredi Jóska szája sarkában, közvetlenül a huncut kis bajusz alatt apró mosoly jelenik meg. Visszafordul a házba, telefonál hivatali sofőrjének, megmosakszik, lehúzza a borostát az arcáról, fel a cipőt, nadrágot és inget. Ez utóbbit, ellenében más hétköznappokkal, gombolatlanul hagyja, visszamegy a gangajtóba, és elkiáltja magát:

Légiriadó!

Ekkor gyorsulnak fel az események. A szemközti általános iskola irodájából kijön az igazgató. Magasra emelt jobb kezével jelez az ablakpárkányt ujjaival türelmetlenül kopogtató tanácselnöknek. Aztán visszamegy az irodába a megviselt rézharsonáért, amely tulajdonképpen csak egy hosszú, trombitaszerű kürt, csövén „Légiriadó esetén” feliratú hímezett, vörös zászlócskával. Két rövidet és egy hosszút fúj bele, erre a tanárok érdeklődve kikukucskálnak a tantermek résnyire nyíló ablakain, s nem telik bele egy perc, többtucat gyerek özönlik az udvarra. Amikor mindnyájan felsorakoztak, az igazgató is elkiáltja magát, légiriadó, s a gyerekek, hat felső tagozatos kivételével, hasra vetik magukat az udvaron. A hat kivétel, három fiú és három lány, marad csak állva, és amikor az igazgató int, azonnal futni kezdenek. Ők az úgynevezett értesítők.

Mindegyiküknek megvan a feladata. Rohannak ki az iskolakapun, onnan pedig hatfelé szaladnak.

Ebben az évben köztük van Roczkó Ványa is, ez a halálsápadt, szeplős szőke lány. Amikor kiér az iskolakapun, pillanatra megáll, jobbra tekint, aztán balra, végül úgy dönt, átvág az úttesten.

Ugyanebben a percben fordul be a tanácselnök fekete hivatali Volgája a sarkon, de nem üti el Roczkó Ványát, a sofőr időben észleli a tétova gyereket. Fékez, aztán odagördül a tanácselnök elé. Mert Füredi Jóska ekkor már a ház előtt áll a gombolatlan ingben, arcán nyoma sincs mosolynak, ellenkezőleg, jól láthatóan nagyon is feszült: vajon rendben mennek-e majd a dolgok?

Rendben mennek. Még nem volt olyan, hogy ne menjenek rendben. A hat gyerek szalad, köztük Roczkó Ványa, akinek Ürmös Lajos a feladata, őt kell értesítenie a légiriadóról.

A lány negyven percig keringett a faluban, mire megtalálta a volt könyvelőt. Először a Petőfi Termelőszövetkezet irodájába ment, aztán Ürmös Lajos házához, s amikor már az egész falu tudott a riadóról, végre rálelt az építkezésen.

Lajos bácsi, mondta halkán, halálsápadt arccal Roczkó Ványa, és közelebb lépett a férfihez.

Lajos bácsi, kitört a légiriadó.

Tudom, gyermekem, azon vagyunk, felelte Ürmös Lajos, és intett a munkásoknak, hogy munkaszünet van, lehet oszlani.

*

Lovászék udvarán, közvetlenül a kecske mellett, van egy huszonkét éves, zöld, oldalkocsis Ural motorkerékpár. A kormeghatározást Hízó borbély végezte, aki szerint a motor M72-es típusjelzésű. Jól ismeri, mondta, mert sikerült megszereznie makettben, és biztosra veszi, hogy eredetileg fekete volt, ugyanis Lovász Mari nagyanja azt állítja, az ura már így, zölden vette. A férjének az volt az elképzelése, hogy mire megnőnek az unokák, megjavítja nekik, mert már akkor se működött, traktorral hozták haza. Ha készen lesz, mondogatta, ünnepélyesen fogja átadni, kis családi ünnepség keretében, az unokák meg, bárki megláthassa, büszkén keringhetnek majd vele a faluban a vegyesbolttól a könyvesboltig, mert addigra bizonyára könyvesbolt is lesz. Meg unokák, tette hozzá ilyenkor Lovász Mari nagyanja, mert az a tény, hogy Lovászéknak csak egy unokájuk van, ő is lány, a Mari, Lovász mama urát nem zavarta. Az asszony hetekig zsörtölődött a férjével, hogy mi az ótváros rossebbér kell ide egy használhatatlan motor, míg végül beletörődött, mert a motorszerelést még mindig hasznosabb elfoglaltságnak tartotta, mint az olvasást. Lovász mama ura ugyanis korábban hétvégenként csak olvasott, ám ahogy meglelt a motor, egész napokat el tudott vele tölteni az udvarban. Az

Ural helyett végül ezt, az olvasás szeretetét örökölte tőle a Mari. Ő is egész délutánokat és hétvégéket tud eltölteni friss vagy régi Képes Újságok, valamint lányregények tanulmányozásával, ám az Autó-Motor példányai, amelyeket még a nagyapja vásárolt hétről hétre, az ágy alatt sárgulnak és porosodnak, azokat sose vette kézbe a Mari.

Amikor Lovász mama ura meghalt, az asszony nem siratta meg, a részvétnyilvánításokat pedig azzal hagyta helyben, hogy az ő párjáról bizony mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy hasznos ember volt. De Lovász mama azért a maga módján szerette a férjét, azóta, hogy elhantolták, minden péntek este kimegy hozzá a temetőbe, visz neki egy szál gyertyát, meggyújtja, na, most má látsz, olvassál, mondja neki, és hazajön. Két éve pedig megvette a kecskét, kikötötte az udvarba, a zöld Ural mellé, így elég, ha kinéz a konyhablakon, máris megvan az az érzése, hogy nincsen egyedül. Mert Vakarcs, a legnagyobb aszályban is örökké sáros kutya, sokszor egész nap csavarog, átmegegy Palotásékhoz vagy kibújik a kertre néző drótkerítés alatti lyukon, és csak estére ér haza. Mari meg inkább csak a nyarat tölti az öreganyjánál, és az iskolai szüneteket, egyébként otthon van az anyjával meg az apjával, akik szinte sohasem látogatják az öregasszonyt. Lovász mama sem nagyon jár Mariékhoz, pedig nekik tévéjük is van. Régebben, egy csütörtök este megnézte ugyan benne a Stirlitzet, de az volt az első és utolsó eset, mert harminc centire kellett ülnie a képernyőtől, hogy lássa és hallja is egyszerre az eseményeket, de olyan közelről meg idegesítette, ráadásul a végén el kellett mesélnie a többieknek, hogy mi történt, mert Lovász Mari nagyanyja széles asszony, a többiek nem láttak tőle semmit.

A Zsuzsi kecske nehezen szokta meg a zöld járművet, állandóan mekegett rá és le akarta legelni, de szerencsére a lánc nem engedte odáig.

Ezer csók Fortunának, mondta Hízó borbély, amikor tudomást szerzett a motorról, aztán gyorsan megegyezett az öregasszonnyal, hogy ha meg tudja csinálni, olcsó pénzért elviheti, így Lovász mama is jól jár, meg a kecske se idegeskedik annyit.

A borbély, ha ideje engedi, Lovászné udvarán szerel. Ez a második év, hogy tavasztól ősziig itt van, persze csak azokon a napokon, amikor nem túl nagy a forgalom az üzletben, akkor is inkább csak délelőttönként jön.

Most hétfő van, tíz óra ötven perc. Hízó borbély reggel ki se nyitott, mert vasárnap igen jól előrehaladt a szerelésben, és az is lehet, gondolta, hogy már közel van a megoldás. Meg tegnap este kályhaezüsstel szép metálra kente a lámpafejet, a bukóvasat és a fékdobot. Reggel látni akarta, hogyan sikerült, ugyanis mire végzett, teljesen besötétedett, és Lovász mama nem engedte felkapcsolni az udvari villanyt, hogy ne fogyjon az áram.

Hízó borbély most egyedül van a házban, mert az asszony félórája átment Palotásékhoz. Reggel, amikor a borbély lepakolta a szerszámosládáját az Ural

mellé, Lovász mama kigurított egy nagy sütőtököt a kamrából, az udvari járdán baltával kettéhasította, amitől egy kicsit kicsorbult a balta éle. Az öregasszony káromkodott darab ideig, aztán egy apró műanyag tálba kiválogatta a tök közepéből a magokat, a belsejét meg a kecske elé dobta. Nesze, itt van, egyél, mondta Lovász mama, és bement a házba.

Eltelt egy óra is, mire újra előjött. Hízó borbély addigra már jól előrehaladt a szerelésben, és azt is megállapította, hogy a tegnap esti festés igen sikeres volt, jókedvében rámosolygott hát az öregasszonyra.

Mit csinál, Lovász néni, kérdezte.

Hozott a Magdika nekem húsz szem őszibarackot egy hónapja, gondoltam, viszek neki cserébe tökmagot, válaszolta Lovász mama, aztán behajolt félig nyitott tenyerébe, ajkát fürgén mozgatva még egyszer megszámolta a magokat, és mielőtt elindult volna Palotásékhoz, visszaszólt a borbélynak:

Tudja, hogy van ez, vigyázni kell a jó viszonyra.

Ahogy az öregasszony kilépett a kapun, Hízó borbély rámosolygott a kecskére is, megtörölte olajos kezét egy olajos ronggyal, amitől a keze még olajosabb lett, és ráült a motorra, hogy megint megpróbálja beindítani.

*

A munkaszünet hivatalos elrendelése másfél órával ezelőtt történt, ám a moziépítő brigád tagjai még mindig a 613. Számú Italboltban üldögéltek. A kocsmát persze csak a névtábla szerint hívják így. Huszonöt évvel ezelőtt, amikor megnyílt, Tetűnek nevezte el a nép ajka, feltehetően a mérete miatt, de három év múltán, amikor Ármin bácsit egy szerencsétlen útbaigazítás kísérlet miatt nyolc hónapra elzárták, közkeletű neve Hétcsocsú lett. A kocsmá sarki épület, ki van rá téve az utcanévtábla: Lenin útja. Bő két évtizede, amikor Ármin bácsit leszólította egy megyei előljáró, aki inkognitóban látogatta a falvakat, mint Mátyás király, csak nem volt annyira igazságos, az utcát még Rákosinak hívták. Mátyás király először járt a faluban, útbaigazítást kért hát. A Tetű kocsmában volt találkozója a szupertitkos helyi összekötővel, aki az affér után kénytelen volt más vidékre költözni. Ármin bácsi, aki akkor még nem is volt bácsi, biciklivel karikázott a főúton, ezért, amikor a rozsdaszínű Fiat Topolinóból megszólította a rejtélyes idegen, elébb leszállt kerékpárjáról, megdörzsölte a bajuszát, udvariasan és szolgálatkészen meghallgatta az öltönyös ember kérdését, majd rámutatva a sarki épületen virító Rákosi útja felíratra visszakérdezett: látja ott azt a táblát? Látom, mondta az idegen. Na, az a Tetű, felelte Ármin bácsi. Aztán felült a biciklire, és továbbhajtott.

Még aznap este két Pobeda típusú gépkocsi állt meg Árminék háza előtt, és nyolc hónap múlva, amikor a férfi hazaérkezett, a fiatalabbak már Ármin bácsinak szólították. Mert ősz volt a haja, és rövid idő múltán ki is hullott, ráncos az arca, és gyalog járt, sokáig bottal, mint az öregemberek. Ettől kezdve

Ármin bácsit valamiféle meg nem nevezett tisztelet övezte a faluban, de valószínű, nemcsak a történetek miatt, hanem mert bölcsőbb is lett. Az eset után nemcsak külsődleges jegyeiben, jellemében is igen megváltozott, beszéde pedig megfontolt, tapasztalattal teli, már-már bölcs ember benyomását kellette, akitől érdemes volt kérdezni, mert szinte mindenre ismerte a választ. És válaszai ezután sohasem egy-egy odavetett közhelyben merültek ki, hanem komoly, higgadt és kimért ember megállapításai voltak, amelyek olyan nézőpontból születtek, ahonnan csak az láthat, aki az eszével és zsigereiben is végképp bizonyosságot talált arra, hogy a világ menthetetlenül elveszett.

Tavaly ősszel, miután Járvorka apja egész napos nyomozásba fogott, hogy kiderítse, miért is Hétcösű a Hétcösű, és miután minden remény elszállt a magyarázatra a csöcsök számát illetően, mert Jávorka bácsi estére annyira berúgott, hogy másnap semmire sem emlékezett, Teca pincérnő, a kocsmágyár egyik jól megtermelt pultos asszonya javasolta, hogy forduljanak Ármin bácsihoz. A törzsvendégek az egész délelőttöt átvitatkozták, hogy érdemes-e ilyen jelentéktelen dologban Ármin bácsi álláspontját kérni, de a kérdést délben eldöntötte a tény, hogy az öreg belépett a Hétcösűbe.

Teca pincérnő elébb kiosztott néhány barátságtalan megjegyzést a törzsvendégeknek, és amikor Ármin bácsi pipára gyújtott, elküldött egy cigarettázó alakot a pult mellől, aztán, még ugyanazzal a levegővel megjegyezte Ármin bácsi felé fordulva, hogy maga csak vulkanizáljon nyugodtan, magának lehet. S hogy ilyen látványosan sikerült megnyernie az öreget, óvatosan ráterelte a szót a Hétcösű kifejezés eredetére:

Aztán azt tudja-e, Ármin bácsi, hogy miért Hétcösű a Hétcösű?

Az öreg elébb hosszan tűnődött, figyelte Teca pincérnő szemét, aztán fogott csak magyarázatba bizonyos Romulusról és Rémusról és a megáradt Tiberis folyóról, valamint egy tápláló tejű farkaskölyökről.

Teca pincérnő büszkén tekintett végig a törzsvendégeken, ám érteni nem értett semmit, ahogyan a törzsvendégek sem, erről az arcuk elég feltűnően árulkodott.

Akkor Ármin bácsi krákolgatott néhányat, és azt mondta, hogy ő nem akar magának bajt. Aztán kiverte a pipájából a maradék dohányt, kicsit elgondolkodott, és elindult hazafelé. Ami előtt kilépett volna a kocsmából, visszafordult, és megmondta az igazságot:

Oda-vissza kell számolni, szombati napon, akkor kijön.

A törzsvendégek hosszasan töprengtek a rejtvényen, míg végül egyikük, egy János nevezetű meglelte a megoldást. A Hétcösűben ugyanis két pultos asszony szolgált ki, Teca és Maca. Egész héten felváltva voltak ott, egyikük délután, másikuk délelőtt, de szombaton egyszerre, mert nagy volt a forgalom.

Ma hétfő van, néhány perc múlva tizenkettő. Maca lenne a délelőtti, de Teca közel két órája, amikor tudomást szerzett a légiriadóról, leváltotta mun-

katársát, hogy ő is hazamehessen ebédelni. Ugyanis sose lehet tudni előre, meddig tart a veszély, van úgy, hogy négy-öt órán át is. Légiriadó esetén pedig kijárási tilalom lép életbe, az a szabály, hogy lehetőleg mindenki maradjon ott, ahol egyébként is volt. Kivételt képez az az eset, amikor valakit a riadó a szabad ég alatt ér, ilyenkor a lehető leghamarabb a legközelebbi fedett helyre kell mennie.

A moziépítő brigád tagjai éppen másfél órája vonultak a legközelebbi fedett helyre, a kocsmába. Precízen betartják a szabályt, azóta nem is mozdultak innen. Jávorka ugyan egyszer kiszaladt a malac után az utcára, hogy Misit visszaterelje a pulittal szembeni asztal alá, később meg a kerekas kútra akarta elvinni, mert szerinte szomjas, azért nyugtalan, ám röviddel azután, hogy az egyik munkás, a Pullman Imre nevű sört akart neki kérni, Teca pincérnő megszánta a malacot, és engedett a felmosó vödörbe vagy másfél liter szódavizet. Ivott is a Misi malac becsületesen, azóta nem rohangál és nem visít be minden sarokba, nyugodtan fekszik az asztal alatt, igaz, a szódától néha böfög egyet-egyet.

Pullmann Imre tehát némi tűnődés után a malac helyett magának kért egy újabb sört, miután kilesett a nyitott kocsmajátón, és megállapította, hogy biztosan maradnak még darab ideig, mert a rendőrség, Topáz zászlós és Antal Vendel törzsőrmester személyében, még csak akkor érkezett a kocsmá előtti aszfaltcsíkra. A törzsőrmester nagyot tisztelgett Füredi Jósának, aztán mindketten leszálltak a Panni típusú robogóról, s mihelyt Antal Vendel nekidöntötte a motort egy út menti fának, beálltak a többiek közé, mert az árok szélén heverő tűzoltók és munkásőrök, köztük Ürmös Lajos, addigra már felsorakoztak. Füredi József tanácselnök hátratett kézzel grasszált előttük, halkan magyarázott, és mutogatott az aszfalton kupacba rakott felszerelések felé, aztán, amikor a két rendőr is beállt a sorba, kiosztotta a vegyvédelmi ruhákat. Megvárta, míg az utolsó ember is bepattintja az utolsó műanyagdobozt, akkor visszalépett a sor elé, és elkiáltotta magát:

Gázmaszkot fel!

Ugyanebben a pillanatban éktelen zaj hallatszott az utcasarok mögül. Füredi Jóska a hang irányába fordult, és megint elordította magát:

Atomtámadás oldalról!

Hízó borbély ekkor fordult be a sarkon a zöld Urallal. Arcán földöntúli mosoly ült, magasra emelt balján a középső- és mutatóujjával V betűt formázott, és azt kiabálta, hogy működik, hohó, végre működik. Amikor elérte a sort, elhallgatott, arca ünnepélyesre váltott, homloka elé rántotta nyitott tenyerét, úgy tisztelgett. A rohamsisakos, gázálarcos emberek követték tekintetükkel a durrogó és pöfögő motor nyergében elrugózó borbélyt.